

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ТУРИЗМА И ОМЛАДИНЕ
САВЕТ ЗА МЛАДЕ**

Број: 119-01-43/2020-04

**ЗАПИСНИК
СА 22. СЕДНИЦЕ САВЕТА ЗА МЛАДЕ
ОДРЖАНЕ 25. ЈУЛА 2023. ГОДИНЕ**

Двадесет друга седница Савета за младе (у даљем тексту: Савет), која је сазвана на иницијативу представника младих, одржана је 25. јула 2023. године, у згради Палата Србија, Булевар Михајла Пупина 2, Нови Београд, у сали 470, са почетком у 12.00 часова.

Седницом је председавала Ивана Антонијевић, помоћница министра туризма и омладине и потпредседница Савета.

ПРИСУТНИ: Ивана Антонијевић, в. д. помоћника министра, Министарство туризма и омладине; Милош Благојевић, в. д. помоћника министра, Министарство просвете, уместо њега Јелица Ристић Ћировић; Александар Радосављевић, помоћник министра, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог; Снежана Петровић, в. д. помоћника министра, Министарство за бригу о селу; Ивана Поповић, државни секретар, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде; Милена Бићанин, руководилац Групе за развој информационог друштва и информациону безбедност, Министарство информисања и телекомуникација; Јелена Јанковић, в. д. помоћника министра, Министарство здравља, уместо ње Тамара Мирковић; Марко Кешел, државни секретар, Министарство спорта, уместо њега Марија Петронијевић; Ана Рељић, самостални саветник, Министарство државне управе и локалне самоуправе, уместо ње, Маја Мучажић Пузић, државна секретарка Министарства државне управе и локалне самоуправе; Катарина Јевтић, Министарство науке, технолошког развоја и иновација; Драгица Ивановић, шеф Одсека за активну политику запошљавања; Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања; Петра Кукић, Управа криминалистичке полиције, Министарство унутрашњих послова; Винко Бурнаћ, в. д. помоћника Покрајинског секретара за омладину; представници удружења младих, удружења за младе и њихових савеза: Миљана Пејић, Никола Ристић, Велимир Милошев, Гордана Адамов, Емилија Миленковић, Милица Лекић, Лазар Ђоковић, Милица Борјанић, Иван Бјелић.

ОДСУТНИ: Хусеин Мемић, министар туризма и омладине; Ана Панчић, шеф Одсека за односе са јавношћу, Министарство финансија; Александра Вучетић, руководилац Групе за праћење развоја МСПП, Министарство привреде; Мајор Благоје Ђачић, Кадетска бригада Војне гимназије, Министарство одбране; Душан Радоњић, в. д. помоћника, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Озрен Симјановски, заједнички представник националних савета националних мањина; Мила Лукић, мастер менаџер у туризму, експерт; Маја Ђорђевић, в. д. помоћника министра, Министарство за бригу о породици и демографију; Александра Имширагић Ђурић, помоћник министра, Министарство заштите животне средине; Вук Радуловић, саветник у Кабинету министра, Министарство културе; Магдалена Марковић, саветник, Министарство правде; Драгана Радојичић Филковић, начелник Одељења за економске критеријуме и Споразум о стабилизацији и придруживању, Министарство за европске интеграције; Кристина Војиновић, млађи саветник, Кабинет министра без портфеља Ђорђа Милићевића; Џемалудин Паучинац, председник Националне асоцијације Канцеларија за младе; представници удружења младих, за младе и њихових савеза: Марко Живановић, Душан Петровић, Бојан Димитријевић, Павле Тепавац, Мина Бојовић, Денис Рецић, Теодора Јовановић, Јелена Дадић .

Поред чланова Савета, седници су присуствовали: Снежана Клашња, саветница министра туризма и омладине; Емир Бихорац, посебан саветник министра туризма и омладине; Ведрана Перовић, начелник Одељења за стратешке, нормативне, правне и

оперативно - аналитичке послове у Сектору за омладину; Милица Ковачевић, самостални саветник у Сектору за омладину и секретар Савета; Александар Радовановић, шеф Одсека за сарадњу са удружењима и канцеларијама за младе, Министарство туризма и омладине; Емилија Радоњић, млађи саветник у Сектору за омладину; Стефан Грнчарски, млађи саветник у Сектору за омладину; Никола Вучуревић, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде; Сара Дојчиновић, организација ПИН; Исидора Живић, организација ПИН.

Помоћница министра туризма и омладине, Ивана Антонијевић, отворила је 22. седницу Савета и констатовала да седници присуствује 23 члана и да постоји кворум за рад. Дневни ред седнице усвојен је са 13 гласова за и 10 гласова против.

Тачка 1.

Усвајање записника са 21. седнице Савета за младе

Записник са 21. седнице Савета за младе једногласно није усвојен, те је помоћница министра туризма и омладине, госпођа Антонијевић нагласила да ће записник бити коригован, због примедба представника младих које су се односиле на дужину њихових излагања која је сажета у записнику. Представници удружења младих, за младе и њихових савеза, у оквиру ове тачке замолили су да се записник адекватно допуни и да говори представника младих равноправно буду део записника као што су и излагања представника и представница институција. Са овим су се сложили и остали чланови, као и госпођа Антонијевић, те је закључак да ће се записник кориговати.

Тачка 2.

Предлог мера за унапређење безбедности и менталног здравља младих

Госпођа Антонијевић известила је чланове Савета о предузетим корацима између две седнице Савета, који се односе на унапређење безбедности и менталног здравља младих. Министарство туризма и омладине је одржало састанке са савезима, навела је Антонијевић, где је закључено да је потребно јачање улоге локалних самоуправа са стављањем фокуса на ментално здравље младих, већи број интегрисаних услуга на локалном нивоу, оснивање већег броја саветовалишта за младе, те да је закључак да ће се услуге развити прво у одређеном броју пилот градова и општина, како би се затим развиле и у осталим општинама. Такође је подсетила чланове о оснивању три радне групе Владе републике Србије, које се односе на ментално здравље, као и о пројекту Гаранције за младе. Известила је младе и о томе да ће се са савезима одржати и

дводневна радионица, на којој ће се дефинисати развијање услуга за побољшање менталног здравља младих, након чега ћемо имати први нацрт услуге у локалним заједницама.

Госпођа Антонијевић је такође навела да ће сви чланови добити резултате истраживања које је спровела Стална конференција градова и општина, као и да смо од организације ПИН која се бави менталним здрављем добили цео сет истраживања на ову тему и да је са њима планирана сарадња, у коју би био укључен и Популациони фонд Уједињених нација.

Представница младих, Миљана Пејић, похвалила је програм Гаранције за младе и поставила питање када је у питању мера досезања да ли ће се она финансирати из буџета или преко неких других средстава.

Госпођа Антонијевић одговорила је да се то још увек не зна тачно, али да ће се о томе разговарати на дијалогу, као и да зависи од буџета за наредну годину.

Гордана Адамов, представница младих, питала је шта се дешава са Националном координационом групом за заштиту менталног здравља младих, с обзиром на то да је координише Министарство здравља. Представница Министарства здравља рекла је да ће проследити питање помоћници министра здравља, која није присутна на седници, а чији је она заменик, као члану Савета.

Госпођа Антонијевић додала је да ће се министар туризма и омладине, Хусеин Мемич, срести са представницима свих ресорних министарстава када је у питању Акциони план за спровођење Стратегије за младе и активности осталих министарстава у њему, па тако и са представницима Министарства здравља и да је у плану сарадња са Министарством здравља у вези са Националном координационом групом за заштиту менталног здравља младих.

За реч се јавила Сара Дојчиновић из организације ПИН, која је укратко представила рад организације и навела да су урадили доста важних истраживања која се баве менталним здрављем младих, а која се сва могу наћи на сајту њихове организације.

За реч се јавила Милица Борјанић, представница младих, која је подсетила на закључак са претходне седнице Савета младих, где је договорено да сви чланови који имају предлоге доставе то Сектору омладине у писаној форми, те да су представници младих доставили те предлоге, па је поставила питање каква је даља процедура у вези са тим.

Госпођа Антонијевић одговорила је да је један део предлога интегрисан и узет у разматрање, а да други део тренутно није јер није био прави моменат, али да ће се свакако разматрати и остали предлози који су стигли.

Милица Борјанић, представница младих, нагласила је да је један од предлога било и усаглашено извештавање о раду новооснованих тела за младе од стране Владе РС.

За реч се јавио Александар Радосављевић, помоћник министра за људска и мањинска права и друштвени дијалог, који је информисао присутне о Радном тиму за

ментално здравље, који је основало Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог. Радни тим је основан у марту месецу, али су се у мају догодиле трагедије у нашој земљи, због којих је Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог проследило иницијативу о оснивању Радног тима Кабинету премијерке и очекује се оснивање Централног радног тима.

Господин Радосављевић је такође упутио молбу Министарству здравља да им доставе последњу верзију текста Акционог плана за унапређење менталног здравља, јер је Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог дало примедбе на последњи достављени текст.

Такође је истакао важност јединица локалних самоуправа и замолио представнике удружења да подстакну рад колега на локалу, као и да им треба упутити допис где би се видело на који начин можемо допринети и помоћи у креирању неких будућих политика или израде неких стратешких докумената за локалне самоуправе.

За реч се јавила Емилија Миленковић, представница младих, која је говорила о удружењима младих из Врања, као и о томе да су у Врању млади поднели иницијативу за оснивање саветовалишта за младе, али да су од градоначелника добили негативан одговор.

Госпођа Антонијевић одговорила је да ће узети на себе да провери инфраструктуру у Врању и да ли и у ком капацитету функционише канцеларија за младе и да је ово одличан пример зашто мора да се ради интегрисано и зашто мора да се ради координирано и зашто ми препознајемо нашу улогу да координирамо ове ствари, јер свако покрива сегмент услуге из неког свог дела, те је неопходна сарадња и комуникација.

Такође је навела да је договорена сарадња између Министарства туризма и омладине и Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог по овом питању. Тема сарадње биће јачање капацитета и цивилног друштва у локалним заједницама које се бави младима и организацијама за младе, стварањем подстицајног окружења и увођење друштвеног дијалога као теме и механизма које може да се користи за питања која су од суштинске важности за младе. Госпођа Антонијевић истакла је да квалитет мора бити загарантован и закључила да се решење може наћи у нашој Стратегији и Акционом плану, где постоји низ смерница и низ стандарда где је предвиђено ангажовање омладинских радника.

Помоћник министра за људска и мањинска права, Александар Радосављевић, опет је истакао важност локалне самоуправе и њено оснаживање. Зато је замолио представнике савеза и удружења за младе да доставе информације са ким би се могло разговарати на локалу како би се локалним самоуправама пружила већа подршка. Навео је и број од само 484 удружења која су учествовала у гласању за локалне савете за младе, и у доносу на то, чињеницу да треба подстаћи људе у локалним самоуправама да се више укључе.

За реч се јавио Никола Ристић, представник младих, који је навео да младих има на локалу, али да нису видљиви. Такође, је изнео информацију да је име једног од представника младих изговорено у Скупштини Републике Србије, и то у негативном контексту.

Госпођа Антонијевић је замолила да се разуме сврха Савета за младе као саветодавног тела које не може да реши сва питања јер је за то потребна кроссекторска

сарадња, али је изразила добру вољу као и жељу, и своју и министра туризма и омладине, да млади буду у фокусу и да се њихов положај унапређује.

Госпођа Антонијевић се захвалила и рекла да ће се учинити све да се заштите млади и да се осећају сигурно.

Затим је прешла на тачку број 3 - Разно.

Тачка 3.

У оквиру тачке Разно, госпођа Антонијевић известила је присутне чланове Савета за младе да је усвојен Акциони план за спровођење Стратегије за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030. у периоду од 2023. до 2025. године, а изнела је и информације о истраживањима у области младих, као и о процесу израде Закона о младима. Такође, разматране су и активности о јачању капацитета чланова Савета за младе. У оквиру тог дела госпођа Антонијевић замолила је чланове Савета да дају своје предлоге на који начин јачати капацитет Савета и истакла да је планирано да до 2030. године у сазиву буде 50 процената младих.

Велимир Милошев, представник младих, поставио је питање у вези са истраживањима која су споменута, да ли ће се она спроводити у континуитету и у наредном периоду и изразио потребу да тако и буде.

Госпођа Антонијевић одговорила је да ће се истраживања спроводити и за наредне године, како на националном нивоу, тако и на нивоу локалних самоуправа.

Представница младих, Миљана Пејић, предложила је да закључак ове седнице буде да Влада РС треба да стану у заштиту младих активиста.

Госпођа Антонијевић рекла је да се често помиње неповерење у институције, али да је веома важно да о томе разговарамо и кажемо једни другима и када је нешто добро, а и када треба побољшати, а не да долазимо у ситуацију да неко објави да Акциони план касни, а онда када је донет, да се то не објави. Исто тако, истакла је да апсолутно није све лоше и да из тог разлога треба истицати и позитивне ствари којих и те како има, као и великих помака.

За реч се јавио Иван Бјелић, који је навео да ће се држати тренда ненавођења имена и презимена, поводом дешавања у Скупштини РС и додао да је добро што је ту представница Министарства државне управе и локалне самоуправе. Такође је додао да је његово име на националној фреквенцији изговорено неколико пута, као и да је изговорено да је добио 1.563.000,00 динара, а да је он то сазнао тек сат времена касније, од Министарства за европске интеграције, а затим је појаснио да је то новац за пројекат који се тиче пољопривредне школе и размене ђака из пољопривредних школа са пољопривредним школама у Холандији, Белгији и другим европским земљама. Истакао је да му је жао што министар Мемич није на седници Савета, као и да очекује заштиту младих од стране Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, а исто тако и смањење тренда таргетирања младих.

Емилија Миленковић, истакла је да јој је жао што данас нису ту представници студената, односно организације СКОНУС. Предложила је, стога, да министар Мемич, као и министар за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Томислав Жигманов, пренесу ове поруке на седници Владе РС.

За реч се јавила државна секретарка у Министарству државне управе и локалне самоуправе, Маја Мучажић Пузић, која је рекла да је дошла први пут на седницу Савета и дала примедбу на таргетирање и именовање и да сматра да није ни место ни време да се расправља о темама о којима желе да расправљају представници младих, већ да је очекивала да ће се на Савету младих разматрати идеје младих, како би институције размотриле на који начин те идеје укомпоновати у постојећи систем. Навела је да је њен утисак да на данашњој седници не може да се дође до заједничког и конструктивног решења, јер свако посматра ствари из свог угла. Навела је да Министарство државне управе и локалне самоуправе покушава да унапреди положај младих и у мањим и у већим општинама, али да не треба заборавити и чињеницу да су локалне самоуправе, као што и сама реч каже, самоуправе. Затим је замолила два представника младих да престану да се смеју и истакла да се осећа непријатно.

Госпођа Антонијевић је замолила да се ватимо на шири контекст, истичући да је Министарство државне управе и локалне самоуправе увек ту за сарадњу и да ће задатак Савета бити да саветује Владу РС на који начин подстицати активизам и укључивање младих.

Госпођа Мучажић Пузић истакла је да је улога институција да инкорпорирају предлоге младих, али да институције немају чаробни штапић помоћу ког би се решили сви проблеми младих који су годинама запостављани, али се види драстичан напредак и постоји добра воља, како од министарстава, тако и од Владе РС, као и да премијерка увек на састанцима истиче да су млади један важан сегмент друштва, коме се треба посветити. Навела је као добар пример за побољшање положаја младих Министарство за бригу о селу, које има мноштво пројеката за младе. Такође је истакла добар рад Тима за ментално здравље, чији је и она део, а којим руководи премијерка, те да је кренула са реализацијом подршка младима који су директно оштећени трегодијом из маја месеца, као и осталим лицима која се осећају угрожено или ментално недовољно оснажено. Навела је да ће ускоро започети и пројекат који ће спроводити Влада уз подршку УНИЦЕФ-а и Републике Норвешке. Предложила је да Савет као саветодавно тело пласира Влади по приоритетима ставке које су младима битне. Такође је замолила представнике младих за помоћ око платформи „Чувам те“ и „Све је ок“ и да покушају да путем тих платформи укажу својим сарадницима у удружењима да промовишу ментално здравље младих.

Снежана Петровић, в. д. помоћника министра за бригу о селу, јавила се за реч и навела да Министарство за бригу о селу спроводи неколико програма, а онај који директно тангира младу популацију, у просеку 29 или непуних 30 година, јесте програм доделе бесплатних средстава за куповину сеоске куће са окућницом, дакле на младим људима је до 45 година да пронађу сеоску кућу са окућницом која је на продају, која њима одговара, на подручју Србије, уколико немају решено стамбено питање, а желе да свој живот или желе осамостаљење наставе негде под сопственим кровом, осамостаљени и решеног стамбеног питања. Истакла је да је то озбиљна мера државе која се успешно реализује трећу годину: први програм је спроведен 2021. године и утрошено је нешто мање од 700 милиона динара и додељена су средства за

651 кућу. Током 2022. године, за ову намену одвојено је милијарду и 80 милиона динара и додељено је 956 кућа. Додала је да смо и ове године близу утрошка буџета од 500 милиона динара за ове намене, а да се спроводе и неки други програми. Замолила је представнике младих да ове информације пренесу својим сарадницима. Такође је додала да је интересантно и оснивање задруга у сеоским срединама, те да је њихов министар најавио да ће након ребаланса буџета бити започет још један такав програм, који се односи на покретање привредних активности у сеоским срединама. За крај је истакла да су млади наша будућност и да је зато свима задовољство да се ради на бољим приликама и стандардима за њихов живот.

Гордана Адамов, представница младих, навела је да се још од 2019. млади залажу за оснивање локалних савета за младе, што је део за који заговарају да уђе и у текст Закона о младима и предложила је да Савети за младе постану обавезан механизам у савкој јединици локалне самоуправе. Навела је лош пример Бечеја, као града из ког она долази и где је Савет за младе основан али није функционалан. Такође је навела да млади нису део групе за ментално здравље којом руководи премијерка. Истакла је и да је платформа „Чувам те“ која је споменута и настала уз подршку Кровне организације младих Србије, те да они стално промовишу ментално здравље. Када је у питању предлог за унапређење и јачање капацитета чланова и чланица Савета за младе, она је дала иницијативу да сви чланови Савета науче шта значи партиципација, те да науче Роџер - Хартову лествицу партиципације и предложила да се организује радионица на ту тему.. Исто тако је додала да када су у питању доделе кућа на селу, да ту и даље нису објављени резултати и да их многи млади већ дуго чекају.

Госпођа Антонијевић навела је да је и планирано да свака локална самоуправа има свој савет и да ће се радити на томе. Исто тако, дефинисала је Роџер-Хатову скалу партиципације, са њених 8 степени односно фаза партиципације. Она је истакла да су млади укључени увек у доношење свих стратешких докумената, као и у све процесе. Поново је истакла да је свако равноправан члан Савета и да не постоје поделе на: „ми и они“. Такође је истакла да ћемо на овој седници дефинисати поруке које треба да сумеримо на Владу РС.

Маја Мучажић Пузић, државна секретарка у Министарству за државну управу и локалну самоуправу, навела је да је и сама била активисткиња и основала три савета у својој локалној заједници, да она разуме представнике младих, јер је и сама била у њиховој улози, да зна да је некад тешко изборити се за своје идеје, али да зато и постоји дијалог. Сугерисала је младима да мало више пораде на оснаживању активиста да се укључе у рад различитих савета.

Александар Радосављевић из Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог рекао је да се његово министарство огласило саопштењем где су истакли да непримерени коментари на рачун цивилног друштва нису у духу онога што Влада ради, као и да не постоји ниједан документ јавних политика у којем организације цивилног друштва нису учествовале.

Госпођа Антонијевић замолила је све да разумеју осетљивост момента као и чињеницу да је Министарство туризма и омладине младо министарство где је Сектор за омладину први пут спојен са Сектором за туризам. Такође је навела да ће она за следећу седницу припремити предлог на који начин Савет за младе може бити још ефикаснији механизам.

Никола Ристић, представник младих, поново је истакао чињеницу да се у Народној скупштини десила једна страшна ствар, те да то није дијалог, али да ово сада јесте.

Милица Борјанић, представница младих, истакла је да млади немају место и прилику где би могли да искажу своје фрустрације и да сва министарства која имају у Савету представнике имају одговорност за младе, те да треба да укључе младе у своје оквире рада.

Госпођа Антонијевић рекла је да Министарство туризма и омладине препознаје и у Стратегији и у Акционом плану и кроз рад Савета и кроз појединачни рад на сваком документу укључивање младих, па је то и разлог што је министар иницирао састанке са свим ресорним министарствима, да би се то рекло и са највишег политичког нивоа.

Милица Борјанић, представница младих, поставила је питање шта се дешава са јавним конкурсом за подршку удружењима и савезима у спровођењу омладинске политике, који је Министарство туризма и омладине расписало и чије резултате већ дуго чекају.

Госпођа Антонијевић навела је да, што се тиче конкурса, два конкурса су пуштена: за јединице локалне самоуправе и за спровођење циљева Стратегије за младе, а да ће у наредних пет дана ће бити пуштени и конкурс који се односи на запошљавање, као и конкурс за развојне пројекте, а пети конкурс је расписан касније због процеса међународних донатора и пројеката који се суфинансирају кроз тај конкурс и ту је тек селекција у питању, те ће за неких двадесетак дана бити, када добијемо сва мишљења органа.

Велимир Милошев, представник младих, рекао је да би требало на седницама Савета издвојити и појединачно групе младих из осетљивих категорија, као што је ЛГБТ популација или Роми, а са чиме се сложила се и Ивана Антонијевић. Господин Милошев истакао је да је и сам доживео насиље, али да је то преусмерио на свој активизам.

Представница организације ПИН рекла је да све теме које су покренуте јесу важне из перспективе менталног здравља, с обзиром на то да би се сви стручњаци из области менталног здравља сложили да шири друштвени контекст и те како има утицај и веома значајан фактор на метално здравље опште популација али и свих младих и да је важно водити рачуна и о менталном здрављу друштвено-ангажованих појединаца, нарочито друштвено-ангажованих младих, те да у том смислу треба да постоји механизам заштите и расправљања о заштити металног здравља друштвено ангажованих младих, зато што то јесу представници који после могу да допринесу побољшању менталног здравља свих младих. Госпођа Антонијевић је похвалила истраживање ПИН-а а истакла и да ће у наредном периоду бити организоване седнице Савета што чешће, како би постојао стални проток информација о процесима који се дешавају.

Драгица Ивановић из Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, известила је присутне о томе докле се стигло са програмом Гаранције за младе, те да је готов Нацрт за период од 2024-2026. године и да се управо формира и Радна група, у којој ће бити и представници СКОНУС-а и представници НАПОР-а. Никола Вучуревић из Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде истакао је да не треба само причати о лошим примерима јер има и много добрих примера за активности које су урадиле државне институције и ресорна министарства.

Госпођа Антонијевић одговорила је да ће се за наредну седницу извршити упоредност и релевантност података из истраживања која се користе, те да из тог разлога бира да се на овој седници не води дискусија око ове теме, док се не изврше провере и упоређивање узорака и података. Захвалила се присутнима и затворила 22. седницу Савета, која је завршена у 15.35 часова.

СЕКРЕТАР САВЕТА

Милица Ковачевић

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

МИНИСТАР ТУРИЗМА И ОМЛАДИНЕ

Хусеин Мемич